

2579

א.ס.

מדינת ישראל
הכנסת

פרוטוקול מס' 17/ג

מישיבת ועדת העבודה, מיום ד' ניסן תשי"ח
(25.3.58), בשעה 8.30.

בכור: חברי הוועדה:

- ע. גוברין - היו"ר
- י. אלמוג
- י. דיפתין
- ב. אידלסון
- ח. למדן
- י. כהן
- מ. ארם
- מ. קלמר
- ב. הראל
- ח. מגורי-כהן
- א. שוסטק

מוזמנים:

- ד"ר ג. לטון - מנהל המוסד לבטוח לאומי
- מר לויין - מטעם המוסד לבטוח לאומי
- ד"ר לבנה - יועץ משפטי למשרד העבודה

סדר-היום:

1. תקנות בדבר הרכב מועצת המוסד לבטוח לאומי
2. צו בדבר שינוי שיעור מענק הלידה

היו"ר ע. גוברין:

אני פותח את הישיבה.

תקנות בדבר הרכב מועצת המוסד לבטוח לאומי

ד"ר לבנה:

לפי החוק שר העבודה חייב להתיעץ בועדת העבודה בדבר הרכב מועצת המוסד לבטוח לאומי. אקרא באזניכם את התקנות שיש בדעת השר להתקין. (קורא)

ד"ר לטון:

אין שום שינוי בהרכב המועצת לעומת ההרכב הנוכחי של המועצה, פרט לצירוף נציג משרד הדואר. זה נעשה לפי בקשתו של שר הדואר, המבוססת על העובדה, שלמוסד לבטוח לאומי יש עסקים רבים בבנק הדואר. שר הדואר אף נתן מקדמה למוסד לבטוח לאומי על-ידי צירוף נציג המוסד בהנהלת בנק הדואר. איננו רואים בתוספת זו כל שינוי מהותי בהרכב המועצה.

אשר להשתתפותה של נציגת מועצת ארגוני הנשים, גם בפעם הקודמת נתבקשנו על-ידי מועצה זו לצרף נציגה אחת, ואמנם גב' פולק היתה עד עכשיו חברה במועצת הכטוח הלאומי בשם מועצת ארגוני נשים.

ב. אידלסון:

זה לא כך. אני הייתי יו"ר מועצת ארגוני הנשים.

ד"ר לטון:

כל שינוי במספר הנציגים של גורם אחד המיוצג המועצה יגרור הגדלת כל המועצה בצורה פרופורציונלית, כי זהו איזון הכוחות שהושג אחרי דיונים רבים, גם בועדת העבודה.

אני רוצה לציין שהמועצה עבדה יפה מאד, בהרמוניה שלימה, והוותה גוף מאד חיובי וחיוני במוסד. אנחנו מאד מעוניינים לשמור על זה, לכן אני מציע לא לשנות, במידת האפשר, את המתכונת הקיימת, אשר משתקפת בהצעה שאנחנו מביאים.

אני רוצה להוסיף שהגב' אהרונובסון ממועצת הפועלת היתה חברה במועצה, אולם היא נכללה בצציגות ההסתדרות.

ב. אידלסון:
בדרך-כלל איננו מתנגדת לכך שבא-כוח מועצת ארגוני הנשים תשתתף בכל מיני מועצות חשובות, אולם מועצת ארגוני הנשים אינה עוסקת בשום עניינים מקומיים אלא היא גוף לרפרזנטציה כללית של ארגוני הנשים בארץ המשתתף בפעולות כלליות. כיוון שמועצת הפועלות הכניסה נציגה במועצת המוסד לבטוח לאומי פנתה "ויצו" והשיגה את השתתפותה במועצה. אולם לא היתה זו נציגה של מועצת ארגוני הנשים.

ד"ר לבנה: יתכן שגב' פולק היתה נציגה של "ויצו".

ב. אידלסון: אני רוצה להבטיח את השתתפותה של מועצת הפועלות.

י. ריפתין: (א) אני תוסך בדעתה של חה"כ אידלסון.

(ב) האם אין נציגים הממשלה סבורים שהשר צריך למנות את המועצה באישור הוועדה?

ד"ר לבנה: התקנות יותקנו בהתייעצות עם ועדת העבודה אבל לא ההרכב.

י. ריפתין: יש לי הרושם שאנחנו צריכים לאשר לא רק מין סכמה אלא גם הצעה קונקרטית.

בקשר עם צירוף נציג משרד הדואר ברצוני לשאול האם מיוצג נציג משרד הסעד.

ד"ר לוטין: כן.

י. ריפתין: האם המועצה היוצאת דנה בשאלה זו? האם הדבר הזה מוסכם במועצה?

אני מציע לראות את הדיון הזה כקריאה ראשונה. בדרך-כלל מינהג יפה הוא, שמגישים הצעה בכתב, דנים עליה ובישיבה שניה מחליטים.

י. כהן: אני מצטרף להצעתו של חה"כ ריפתין בנוגע לקריאה ראשונה.

אשר לשאלת צירופו של נציג משרד הדואר, איננו יודע באיזו מידה יש קשר אורגני בין משרד זה לבין המוסד לבטוח לאומי. נדמה לי שיש משרדים אחרים בממשלה שיש להם קשר יותר אורגני לעניינים אלה. אם ההנמקה היא שהקשר נוצר על-ידי בנק הדואר, זה בוודאי לא משכנע. אם יש נימוקים נוספים מוטב שנשמע אותם.

מ. ארם: מה הם הגורמים המחייבים שינוי?

מדוע צריכה להיות מיוצגת מועצת ארגוני הנשים? זה אינו גוף שפועל בפני עצמו, זהו גוף המייצג את כל ארגוני הנשים.

הי"ר ע. גוברין: מכלי לאכזיב את דעתי להצעתו של חה"כ ריפתין בענין קריאה ראשונה, אני רוצה לומר שבמקרים הזוגיים להתייעצות בוועדת העבודה אין נזהג של קריאה ראשונה ושניה. הנוהג הוא שלאחר הדיון מודיע יו"ר הוועדה לשר בכתב מה מייצגת לו הוועדה.

ד"ר לוטין:

המצב המשפטי הוא כזה: המועצה הראשונה מונתה לפני 4 שנים על-ידי שר העבודה אחרי התייעצות בוועדת העבודה. תקופת כהונתה של המועצה מסתיימת ויש צורך לבחור במועצה חדשה. על פי החוק שר העבודה צריך לקבוע את הרכב המועצה החדשה על-ידי התקנת תקנות, והתקנות האלה טעונות אישור ועדת העבודה.

אשר לעצם הרכב המועצה, ההרכב שמוצע כעת נעשה לפי אותה מתכונת של המועצה הראשונה. יש שני הבדלים בלבד: א) השתתפות של נציג משרד הדואר (הנימוק היחיד הוא הקשר הטכני אשר התהווה עם בנק הדואר ושר העבודה אינו רואה בצירוף נציג זה כל הבדל מהותי בהרכב המועצה) ב) כעת מוצעת השתתפות של נציגת מועצת ארגוני הנשים, שיש לראות בה נציגה של כל ארגוני הנשים. העובדה היא שהגב' פולק השתתפה עד כה במועצה. אני חשבת שהיא נציגה של מועצת ארגוני הנשים, אולם ח"כ אידלסון מפנה את תשומת-לבי שהיא הייתה נציגה של "ויצו". הואיל וההרכב של המועצה הראשונה לא היה על פי תקנות אלא על פי רשימה, אפשר לבדוק את העניין הזה בפרוטוקולים.

כד אנחנו חושבים כי רצוי שתהיה נציגה של מועצת ארגוני הנשים, כי על-ידי/תינתן נציגות לכל ארגוני הנשים. אין אפשרות לתת נציגות כזאת לכל ארגון נשים לחוד, מפני שכל תוספת של נציגים במועצה עלולה לשנות את שווי המשקל במועצה.

ב. אידלסון:
אני מסירה את הצעתי ומציעה לאשר את הצעת שר העבודה.

ד"ר לוטין:
ח"כ ריפתין שאל האם ההרכב, כפי שהוצע, נידון במועצה. לא נידון, מפני שלפי החוק זהו הנושא היחיד שהוצא מסמכות המועצה לדון עליו. גופים כאלה בדרך-כלל אינם דנים על הרכב עצמם.

י. ריפתין:
לפי החוק השר צריך לתת ייעץ על הרכב המועצה ולא על התקנות.

היו"ר ע. גוברין:
החוק מקנה לוועדת העבודה רשות לייעץ - לא להחליט - על הרכב, דרך הקמתה ותנאי הפסקת החברות בה. הפירוש של הרכב" אף פעם לא היה ההרכב האישי של המועצה. היה ברור שאנחנו מתכוונים למספר הנציגים של כל גוף וגוף.

י. ריפתין:
זה הפירוש של המושג "דרך הקמתה".

היו"ר ע. גוברין:
"דרך הקמתה" פירושו אין יוזמנו הנציגים.

ועדת העבודה אישרה פעם תקנות אלה. עלינו לאשר אותן שוב, מפני שתקופת כהונתה של המועצה הנוכחית נגמרה כבר. אף פעם לא דובר שאנחנו נדון על ההרכב האישי של המועצה, אף פעם לא ביקשנו רשות כזאת.

למעשה השינוי היחיד המוצע כאן הוא בצירוף נציג משרד הדואר. לפי דעתי אין כל טעם לא לאשר את התקנות.

י. ריפתין:
אני חושב שוועדת העבודה יכולה לקבל על עצמה כל אחריות על כך שהמועצה של תקופת כהונתה של המועצה הנוכחית נגמרה היום.

היו"ר ע. גוברין:
המכתב ששלחו לנו נושא תאריך ה-9 במרס.

י. ריפתין:
צריך היה להמציא את המכתב לפני שלושה חדשים או לפני חצי שנה.

הכבוד להצעות הממשלה מחייב לא לקבל מיד החלטה אלא לאחר שיקול דעת בישיבה הבאה.

לא הובררו לי הנימוקים לצירופו של נציג משרד הדואר. אילו היו אומרים לי שעניין זה צדון בממשלה וכך החליטה הממשלה, אולי לא הייתי מהרהר כל-כך אחרי הצעה זו.

ס. קלמר:

מי שולח את הצ'פי העובדים העצמאיים?

ד"ר לוטין:

הכרזתה היא לעורכי דין, קקלאים עצמאיים וכו'.

הי"ד ע. גוברין:

אינני רואה טעם לדחות את ההחלטה.
אני מציע להצביע היום בדבר התקנות המוצעות.

על-ידי שר העבודה.

ה צ ב ע ה

הצעת חה"כ ריפתין, לדחות את ההחלטה לישיבה הבאה - למחרת

הוחלט לייעץ לשר להתקין את התקנות כפי שהנא הציע אותן לנועדה

צו בדבר שינוי שיעור מענק הלידה

ד"ר לוטין:

אנחנו נאלצים להגדיל את מענק הלידה כל שנה בהתחשב עם ההתייקרות בהוצאות האישיפון. אחרי התייעצויות עם משרד הבריאות ועם הגורמים המאשפוזים, צייננו קופת חולים של הסתדרות העובדים ויתר קופות החולים, אנחנו מציעים להגדיל את המענק ב-6 ל"י, חה"כ מ"ד באפריל 1958 להעמיד אותו על 86 ל"י במקום על 80 ל"י כפי שהיה עד כה.

בדברתי עם יו"ר ועדת האמנות, שהפעם בלך בדרך הפוכה - בקבל קודם אשורה של ועדת העבודה ואחר-כך את האישיפון של ועדת האמנות של המועצה. אם יתברר שיהיו חלוקי-דעות, נצטרך שוב להחליט את העניין לנועדה, אבל יש לי תקווה שהצעה זו תקבל גם בוועדת האמנות.

י. ריפתין:

מענק הלידה מורכב משני חלקים - תשלום לאישיפון והמענק עצמו. אני רואה שמגדילים רק את החלק של דמי האישיפון, כך שהמענק נעשה סין גיטוי סמלי. אני מציע, הוועדה תמליץ על הגדלה מסויימת של מענק הלידה עצמו. אני רוצה לזקוט סכום...

א. שומסק: לפחות ב-6 לירות.

ד"ר לוטין:

אותו חלק של המענק המיועד לרכישה ציוד בשביל הרך הנולד הגדלנו בשנה שעברה. מאז ועד היום לא עלה אינדקס הוצאות הטכסטיל. הואיל ואין שינוי במחירים איננו מציעים להגדיל חלק זה של המענק.

ס. קלמר:

למה אתם לא מביאים הצעת תיקון בדבר ההבדל בתשלום בין אשה יולדת שעובדת לבין אשה יולדת שאינה עובדת? קיבלתי הרבה מכתבים בדרך זה מנשים עקרות-ביט. אני מרצה למנהל המוסד לבטוח לאומי בתביעה להביא לדיון את העניין הזה.

הי"ד ע. גוברין:

אני מבין שאין התנגדות מצד חברי הוועדה לאשר את ההעלאה הזאת. מאידך בתעודת הצביעה של הגדלת החלק השני של המענק המיועד לצ'פון. אני מציע שד"ר לוטין יברר את השאלה בוועדת האמנות ויביא לזן הצעה. אינני יכול להצביע הצעה זו גם אילו תמכתי בה. אנחנו יכולים להצביע רק על עניינים שהכנסת העבודה אליהם או שהשר מביא בהתאם לחוק. אילו הציעו אנשי המשרד הגדלה כלשהו בחלק השני של מענק הלידה, אז יכולתי להצביע על גובה הסכום.

צו בדבר שינוי שיעור מענק הלידה - אושר